

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, Julius' 28-dikán, 1826.

Orosz Birodalom.

Folytatása az Özszeesküvés' leírásának, melly a' közelébb költ M. Kurír 54-dik lapján félbe maradt: — „

„Ezen időtáiban a' Petersburgi Társaság nagyon meggyengült vala; már nem volt semmi közös Statutum semmi közös célja; tsak az 1822-dik esztendőnek vége felé kapott ismét újabb kiformáltatást. Két részre osztotta-fel magát: Hívókra és Követőkre. Formálói voltak Murawieff Nikita, Herczeg Obolensky és Turgeneff Miklós. Az új tagok tsak léptsőnként tudósítottak az Egyesület titkairól, 's nem esmerték más tagját a' társaságnak, tsak azt, a' ki őket béverbuálta. Herczeg Trubetzkói 1824-ben Kiewbe vette útját, részint, hogy a' maga helyheztesődése által az Özszeesküdeknek hasznokra lehessen, részint hogy Pestelre, kitől mint valami Bonapartétól úgy kezdettek a' többiek félni, közlelről figyelmezzon. Az ezen Petersburgi és Tułsini Egyesületek között való közösülés tsak szóval való izenetek által tartatott-fenn. Belőlről külömböző volt az elintéztetéssek, de egy volt a' céljok: tudniillik a' Fennállóknak felfordittatása. Már új törvényeknek és Constitúzióknak készítésén dolgoztak. A' Nikita által készített Constitúzió olly forma Hatalmat hagyott a' Monarkhának, mint a' milyennel az Észak-Amériikai Elölülő bír. Az Orosz Birodalmat több Független Státusokra osztotta-fel. Pestel egy Orosz Codexet készi-

tett, melynek nevetséges volta eléggé ki-látszik tsak az itt következőkből: — „

„Lieflandnak, Estlandnak, Curlandnak, Nowgoródnak, Twernek Kolmogori nevű tartománt kellett volna tenni; az Archangel, Jaroslaw, Vologda, Kostroma és Perm Kerületeknek, Severia nevet adott. Egy Provisoriai Országlást akart fel-állítani a' végre, hogy a' Monarkhiát úgy intézze-el, hogy Respublika váljon belölle. Minden titkos társaságokat el akart törle-ni 's a' leg-spiónabb alapokra akart min-dent helyheztesetni. A' Lengyel és Orosz 'Sidókból egy 'Sidó Státust akart felállíta-ni, 's mint hogy két Milliókra tellnek (így szoll Pestel) könnyen által mehet-nek a' Török Birodalman, 's tetszéseksze-rént való helyet kereshetnek magoknak a' letelepedésre.

„Minden tekintetben legnagyobb bi-zodalmat helyheztesettek az Egyesületek az armádákba. Pestel, egy felől hízelkedett a' katonaságnak, más felől minden lehető roszzat tett nékiek; az által a' maga ré-szire akarta őket hajtani, a' nagy kemény-ség által pedig a' Császártól akarta elide-geníteni. A' katonaság között támasztandó rebelliót illető gondolat azonközben tsak 1821-ben jutott tellyes érttségre, gyanit-ható képpen az akkor Spanyol országban, Nápolyban és Piemontban eléfordult törté-neteknek következésében. Leginkább a' Déli társaságnál lehetett az Özszeeskü-vés lábrakapásának gyarapodását észre ven-ni. A' Főbbek ezen Özszeesküvés' társai közzül 1823-ban Kiewben tartottak gyü-

lést, melyben a' felett tanátskoztak, hogy a' Státusnak új elintéztetések a' Császári Familiával mit tsináljanak. Némellyek meggyilkoltatást, mások a' Birodalomból való számkivettetést jóvallták (a' Cronstadti hajós sereg által). Végre az első' jóvallatja erőssített-meg.

Bestutschef-Rumin 1824-ben meghívta az akkor Warschauban tartatott Gyűlést, mellyel ő tsak kevéssel az előtt kötötte vala össze magát, hogy Konstantin Nagy Herczeget öljék-meg. A' Tultsini Direktorium a' Lengyel Egyesülettel titkos tanátskozásokat tartatott a' maga Küldöttjei által, a' hol már, Országoknak általengedéséről volt szó olly emberek között, kiknek magoknak még egy puskájok se volt. Grodecki, Jablonowski, Kryczanowski egy részről, más részről Bestuscheff, Murawieff, Pestel, Wolkonsky, abban egyeztek-meg: 1)ször, hogy Lengyel Ország függetlenné legyen, 's néki Grodno, Bialistok, 's Willnának részei, 's Podolia, Minsk, adattassanak vissza; 2)ször, hogy a' Lengyelek az Orosz Birodalomban oltalmaztassanak 's mindent el kell az Orosz és Lengyel nemzetek között fenn álló gyűlölségnek kiirtatása végett követni: 3)ször, minden eszközöket elé kell venni annak meggátlására, hogy Konstantinus nagy Herczeg a' Revolúciónak kiütésekor az Orosz Birodalomba vehesse útját; 4)ször, ugyan azon időben Lengyel Országban is közönséges támadást kell gerjeszteni, a' Lithwaniai armádát ki kell a' fegyverből vetkeztetni, 's Lengyel Országból Respublikát kell formálni. Grodecki válólta vala magára, hogy a' Warschaueri Direktoriumot rá veszi, hogy ott Konstantin Nagy Herczeggel éppen úgy bánjanak, mint a' Familia' több tagjaival Petersburgban fognak bánni. A' Lengyel Direktorium tagjai azonközben azt kérdevének Pesteltől, hogy kik volnának az Öszzeesküvésnek főbb elemozdítóji? 's

erre Pestel tsak kikerülő feleletet adván, tüstént meghidegültek. Egy idővel ezen tsudálatos Lengyel Conferentiák előtt támadást iparkodtak Murawieff és Bestuscheff gerjeszteni az armáda' 9-dik Osztyánánál, melly akkor Bobruisk mellett felküdtt, 's a'-hova akkor Sándor Császárt 's a' mostani Császárt várták. A' volt plánumjok, hogy néhány tiszték' segedelmével, kik köz katona ruhába lennének öltözködve, a' Felséges Személyeket, Báró Diebitschel együtt elfogják, a' sergeket fellázzasztják 's a' várba őrizetet hagyván magok a' több katonasággal útjokat Moskau felé veszik 's a' többi. Hanem ezen plánumból a' több Öszzeesküdtek semmit se tudtak, mint általában véve ezen öszzeesküvésnek semmi ágazataiban legkissebb plánum és semmi eszközökről való bizonyosság általjában véve nem uralkodott. Egyik a' másikat, 's mindenik maga magát tsalta. Az a' nagy plánum vétetődven munkába, hogy egy armáda fel-lázzasztásék, mikor már a' dologhoz akartak fogni akkor látták, hogy Scheikowskin kívül tsak egy ember találtassék-még, kire magokat bízassák, t. i. az egy Oberstlieutenant Noroff.

„Már most egyéb plánumokon jártatták az eszeket. Arra a' hamis hírre, hogy a' Császár Belaja-Tscherkoffnál armádamustrát fogna tartani meghatározták, Pestel, Bestuscheff, Sergius Murawieff, két Poggio testvérek, Daridoff, Scheikovsky, hogy néhány degradáltatott tiszték katonaruhában a' Császárt a' sátorában támodják és öljék-meg 's azután vegyék Kiew és Petersburg felé útjokat. Ennek Áprilisben 1824-ben kellett volna esni, hanem a' mustrából semmi se lett. Azonban ezen plánum azután is fennállott, valamint már 1821-től fogva tartott a' Déli Direktoriumnál, Midőn Fellenberg nevű Oberst a' Társaságba beállott, meg kellett esküvéssel ígérnie, hogy mindenre kész leszen még

arra is, hogy a' Császárt meggyilkolja, ha kívántatni fog. Az első tagoknak a' volt a' mestersége, hogy a' gyilkosságot úgy intézzék-el, hogy ha későbbre szükségesnek fogják látni, úgy nyilatkoztathassák ki magokat, hogy nem voltak jóvallóji. Hanem még a' főbb Öszszeesküdtek se általlották egymást megtsalni. Egyik esküvéssel erőssítette, hogy ő már számos tiszteket rávett, hogy a' szövetségbe beálljanak. Délen azt erőssítették, hogy Északon mindenek készen állanak, 's a' tsapásnak történését minden órán várni lehet. A' Pétersburgiak azzal ketsegették magokat, hogy Moskau-ban kezdődik-el a' dolog. Szó volt a' Kaukásuson, és Cherkowban formálódott Egyesületekről; az utólsókról azt mondták, hogy ezeknek Gróf Bulgari a' fejek. Több tagok, mint Murawieff Apostol Mátyás már ekkor is más gondolkodást vettek volt fejekbe, tsak az önn-szeretet okozta, hogy eddig folytatott útjok mellett megmaradtak. Pestel álhatatosan folytatta a' verbuálást.

„Ugyan ezen Pestel így szollott egy versben Poggióhoz: „Nékünk tizenhárom áldozatokra van szükségünk: de nagy retten-tőség az aszszonyokat is megölni. Ha külső országokon is öldökölnünk kell, így vége nem leszs az öldöklésnek. Minden Herczegaszszonyaink gyermekesek. Elég leszen őket tsak a' thrónustól megfosztani.“ — Pestel maga akart Császárrá, vagy legalább 10 esztendeig a' Birodalom-igazgatójává lenni. A' katonaságnak az által akart dolgot adni, hogy a' Görög Republikának helyreállítására akarta őket küldeni — 's azt mondta, hogy egyszer a' nagymunka elvégződik, ő a' Kiewi klastromba megy 's Baráttá leszen. Az 1824-dik esztendőben Petersburgba vévén utját, vissza jöte után azt mondta, hogy mindenek legjobb lábón állanak, a' két, tudniillik Déli és Északi Egyesületek legjobb egyetértésben vagynak. Pedig valósággal egészen

ellenkezőképpen volt a' dolog; semmibe' meg nem egyeztek, 's azt határozták, hogy 1826-ban tartván gyűlést, abban szedjék jó rendbe dolgaikat.

„Ezen idő-ponttol fogva azt vették eszékbe a' Petersburgi Egyesület' fejei (Herczeg Trubetzkói, Rylejeff és Nikita Murawieff) hogy Pestel felettébb nagy hidegséggel viseltetik erántok. Semmi bizodalmat nem mutatott többé hozzájok, 's azon ígértről, hogy vélek a' tölle készítettett Constitúziós plánumot 's a' Déli Egyesületnek Statutumait közölni fogja, többé tudni se akart. Ez a' Déli Egyesület már ekkor minden türedelmit elvesztette vala, 's a' támadástól tsak erőtlenségének érzése tartóztatta-meg. A' Déli Egyesülethez 1823-ban Borissoff nevű Hadnagy 's valami Lubinsky nevű Volhyniai Nemes ember is oda tsatólta magát egy úgy nevezett Sláv Egyesülettel. Ezen Borissoff Katechismust készített a' Slávok' számára, melyben ezen szavak is elé fordulnak: „Tsak barátidra 's erre (itt egy lefestett tör, kard, látszik) bizd magadat. A' te barátaid téged' segítenek, és ez (itt ismét, mint feljebb) oltalmazni fog. Te Sláv vagy, 's a' te Hazádban a' tengerek partjánál, mellyek ötet mossák, négy kikötőhelyeket fogsz építeni, a' Feketét, a' Fejért, a' Dalmátziait és a' Jegestengerit.“

„A' vala tudniillik ezen Egyesületnek a' célja, hogy nyoltz Sláv eredetű népeket (az Orosz Birodalmat, Lengyel Országot, Cseh országot, Morvát, Dalmátziát, Horváth országot, Magyar országot, 's Szerviát Moldvával 's Olá országgal együtt) egy Öszszeszövetkezett (Föderativ) Státussá tegye, öszszeszövetkeztesse, hanem az eszközökről, mellyek ezen célnak elérhetésére kívántattak volna, senki nem gondólkozott. Borissoff azt hitette-el ferverbuált társaival, hogy ezen Egyesület nagyon sok felé el van ágazva, 's egy Moldvai Lelkes Herczeg által volna felál-

littatva. Mikor ezen Egyesület Bestuschef-
fel megesmérkedett még csak 36 ifjú töb-
bire Ágyúzó tisztekből állott, kik mind-
nyájan a' Déli Egyesülethez tsatolták ma-
gokat. Mint az ő Fejeik Gorbaczewski és
Spiridow választattak, hogy nevekben az
Orosz Egyesülettel levelezenek. Bestuschef
megmutatta nékiek a' Pestel által a' lején-
dő Orosz Respublika' számára készített Co-
dexet, mondván, hogy Herczeg Trubetzko-
i ezt a' maga útozásában a' legnagyobb
Státusembereknek kezeikbe adta, 's ez,
mindazoktól nagy meglepéssel fogadta-
tott. Továbbá arra is megkérte ugyan ő
ezen új Szövetségessét, hogy az alattok lé-
vő katonákat a' magok részekre hajtani
iparkodván a' rebellióhoz tarttsák készen,
melynek legkésőbbben 1826-ban Augustus-
ban kellene kiütni. Azután is minden ki-
gondóltatható módon buzdítottak ezen
Slávok. Szemeik' elejébe terjesztették, hogy
melly szükséges legyen Sándor Császár-
nak 's az egész Császári Háznak kioltatta-
tása, Murawieff Sergius pedig a' Bibliából
mutogatta Gorbaczewskynak, a' ki egy
illy tselekedetet nagy Istentelenségnek ne-
vezett, hogy ezen tselekedet törvényes lé-
gyen, a' melly, tudniillik a' Biblia azt ta-
nítja, hogy a' Monarkhiai Országlás Isten
előtt nem volna kedves. Itt, így szollott ő,
a' Frantzia Revolúciónak következéseitől
nem kell félni, mivel itt az ármáda, és
nem a' nép kezdi a' Revolúziót, mint a'
Frantziáknál történt.

„E'-tájban történt, hogy Scheidkows-
kytól a' Regement-komandánság elvételét;
már ekkor egyszerre felakarták mérgekben
a' nyughatatlanok a' támadás' zászlaját
emelni, hanem hülepedvén egy keveset a'
vérek, még most elhalasztották, kiváltkép-
pen azért, hogy Scheidkowski könyvező
szemekkel kérte barátait, hogy érette ne
tegyék szerentsétlenekké magokat: hanem
egyszersmind az is meghatározott ugyan
ekkor, hogy 1826-ban elmulaszthatatlanul

hozzá fogjanak a' dologhoz. A' Császár-
nak meg kellett volna (t. i. az ő határozás-
sok szerént) ötletetni, a' Szenatusnak a'
Constitúzió' kihirdettetésére kénszerített-
ni, 's három Lógereknek kellett volna for-
máltatni, Petersburgnál, Moskaunál és
Kiewnél. Murawieff Sergiusnak a' Testör-
ző sereg vala határoztatva. Azt jegyezvén-
meg Tieseuhansen, hogy arra még 10
esztendők kívántatnának: a' lármás Mu-
rawieff Artaman azt kívánta, hogy ő egy-
szeriben indulhasson útnak Taganrog
felé a' Császár' megölésére. Néhányak a' Slá-
vok közül már hozzá fogtak vala a' ka-
tonaság' eltsábításához, de kevés sikere
lett iparkodássoknak. Elejikkbe terjesztetvén
a' köz embereknek, hogy már egyszerre
ideje volna az ő Tisztjeik által elkövette-
tett igazságtalanságoktól megmenekedni,
kik nagyobbára Németek; némelleyek így
feleltek: Bah! e' mind mese. Mások így
szolltak: „Jól van, mi véletetek tartunk,
csak rebellió, vagy valami egyéb e'-féle
ne következék belőlle! Nem ellenkezik-e
az a' mi esküvésünkel? vagy tud-e abból
a' Császár valamit? Az így tudakozó-
kat, azzal tsendesítették a' lázzasztók,
hogy néki is tudtára fog adattatni! Midőn
a' Délen így folynának a' dolgok, Peters-
burgban is tüzesebben kezdtek folyni, ki-
vált azután, hogy Herczeg Tribetzko-
i helyett Rylejeff lett az Egyesület' Direk-
torává, a' ki és Bestutscheff Sándor, nagyon
jól tudták szaporítani a' tagok' számát,
kivált azokét, kik azután a' December 26-
dikán történt támadásban lázzasztók vol-
tak: mint Bestutscheff Miklós, Mihály, és
Péter, Suthoff, Panoff, Kojewnikoff, Princz
Odojewski, Herczeg Schepin-Rostowski,
Kuchelbecker Wilhelm, Torson, 's Test-
örző-tengeri-tiszt Arbuzoff. Rylejeff Ke-
reskedőket is akart felverbuálni, hanem
Steinheil lebeszélte rolla, azt mondván,
hogy az Orosz Kereskedők Ignorans
emberek. Az Arbuzoff segedelmivel né-

hány más ifjú tengeri tisztet is hozzá készített Rylejeff a' támadáshoz, kik ámbár még nem tsatolták volt magokat özsze az Egyesülettel, de annak gyűléseiben tsakugyan gyalázták az Országlószék' lépéseit, az Észak-Ámerikai Constitúziót pedig erőszakosan magasztalták. Arbuzoffon kívül Zavalischin is előlülösködött ezen társasági gyülekezetekben, ki azt hitette el társaival, hogy ő valami közönséges Restauratioi Rendhez tartozik, a' melly minden Országokra kiterjed, minden Európai és Ámerikai Országlószékeknek reformálásán dolgozik, 's a' melynek Statutumait ő már Sándor Császárnak is elibe terjesztette. Hanem ez a' Zavalischin tsak valami olly eszelösködő ember volt, a' ki ha elméjibe vett valamit, azt azután valóságnak is képzelte.

„Éppen ekkor történt, hogy az Egyesület valami Jakubowitsch nevű Kapitánnyal ismerkedett vala meg, a' ki Georgiából érkezett vissza Petersburgba, 's a' ki ámbár nem állott-be az Egyesületbe, de tsakugyan olly nagy magános boszszuállástól vezéreltetett a' Császár eránt (mint hogy régebben Cs. Testörző lévén, ezen seregből valami Duellálásért elkergették), hogy minden módon megölni iparkodott a' Császárt, annyira, hogy az Özszeesküvés' tagjai kérelemmel és fenyegetésekéntelenítették tartoztatni gyilkos czélzásától, de így is tsak azt ígérte-meg, hogy 1826-ban Május hónapig halasztja boszszuállását. Az 1825-dik esztendőben öszön is állott ki egy Batenkoff nevű illy veszedelmes idegen a' Petersburgi támodók théatromára. E' régebben Oberstlieutenánt lévén 's hivatalát elveszván, a' megsértetett önn-seretet 's betsület most a' Rylejeff 's Trobetzko'i barátjává tették. Az ő ditsőségszomjuzása 's fennjáró képzelődése olly határtalanok valának, hogy az Orosz birodalom' sorsát egyedül magától függeni képzelte. Barátjait is úgy megtudta tsalni,

hogy olly nagyokkal való bizodalmas esmeretségbe hitték lenni, a' milyenbe soha se volt.

„Ehez a' Batenkoffhoz 's a' Jakuboff' plánumaihoz való nagy bizodalom, 's talám a' Délről érkezett hírek, 's vagy az a' félelem is, hogy a' további halogatásból veszedelem következhetne, arra határozták végezetre Rylejeffet, hogy a' valóságos támodásnak elkezdését 1826-ban Május' elejére határozná-meg, vagy ha lehetne, még előbb is. Tsak a' Császárnak Taganrogból való visszajövetelét akarta elvárni. Ugyan ekkor érkezett vala Petersburgba Báró Steinheil is, ki egy új tag vala, 's a' ki magát megsértetettnek tartotta valamelly hátratétetetésért, 's a' ki ámbár belé állott az Egyesületbe, de tsakugyan nem engedte magát tellyesen megvakittatni.

(a' többi következik.)

Spanyol Amerika.

(Végzete a' Gen. Paetz beszédének, melly a' 7-dik M. Kurír 55-dik levéllapján félbe maradt.)

„Ezen népek sohajtoztak a' rosz Administrátzió alatt, 's esdekelve ohajtották, hogy eszközöket találhassanak a' könnyebülésre. Mi ezen eszközöket a' Constitúción keressük. Mi eltökéltük, hogy annak a' nagy Conventnek idejepontját, melly nekünk 1831-re ígértetett, hamarabb elhozzuk. A' Liberátor Elölülő a' mi Ítéző Bíránk 's a' mi Közbenjárónk fog lenni, 's a' Hazafiak' panaszaik előtt nem fogja füleit bezárni.

„Különös fekvésünk kötelelességünké teszi, hogy fegyverbe öltözzünk. Mint hogy egyszersmind, kívülről közönséges ellenségeink, belőlről az önn-haszonkeresésnek mesterkedései által fenyegettünk, 's nem lenne okosság, bátorságos állásba nem helyheztetni magunkat.

„A' Hatalom, mellyet ti nékem adtatok, nem arra való leszen, hogy elnyo-

matassatok, hanem hogy oltalmaztassatok 's szabadságotok védelmeztessek.

„En mindenkor használni fogom a' bölts emberek' tanátslását, 's az ő okos határozásaikat végrehajtatom.

„Költ Carakasban a' fő hadi szálláson Május' 19 dikén 1826-ban. —

„Paetz Antal Jose.

A' 6-dik számú ujságunkban azt jegyeztük-meg, hogy Gen. Paetz alatt olly Generálisok is találatnak, kik néki nem jó akaróji. Ezeknek neveik Bermudez és Arismendi. Most azt jelentik Carakasbol, hogy Bermudez Rebellisnek és Hazárulónak lenni hirdetvén Paetz Generálist, lázzadást akar ellene tsinálni. — Ezen dolgokat tsak Bolívar fogja eligazítani.

A' Kolumbiai Congresszushoz rendeltetett Anglus Követ Cockburne, a' ki Carthagenába megérkezvén onnétazonnal tovább indult Bogota felé, Baranquillánál olly hírt vett, hogy az odavaló nép tellyes támodásban foglalatoskodik. Bolívarhoz egy Tisztet küldött-el az Országlószék Bogotából Limába olly meghívó tudósítással, hogy haladék nélkül siessen vissza Kolumbiába. Külömben, periculum in mora!

A' Mexikói ujság szerént, melynek el-Sol a' neve, Május 8-kán illy Határozást tett a' Szenatus: — „

„I. — A' Mexikói öszszetsatoltatott Státusok soha meg nem halgatnak semmi a'féle jóvallatot, a' melly Spanyol Országtól vagy mástól jőne, ha tsak az, ezen egyesült Státusok' tellyes függetlenségének a' mostani Országlási-mód' alapján fekvő, minden feltétel nélkül való megismerésén nem fundálódik.

„II. — Ők soha semmi Kár-fordítási es Adó-fizetési lívánságokra rá nem állanak, a' mellyeket hozzájuk Spanyol ország

vagy egyenesen maga, vagy pedig az ő nevében valamelly más akár melly Hatalmasság, az ő ezen Státusokon ezelőtt volt Uraságáért intézhetne.

III. — Az a' Mexikói Respublika' törvényei alatt lévő Személy, a' ki irásban vagy szóval, nyilván vagy magánosan, a' Respublika' földjin vagy azon kívül, az ezen Határozások' I-ső Czikkelyével ellenkező Jóvallatot fog tenni, úgy tartassék, mint a' ki Árulási bünt tett, 's Halállal büntetessék-meg. Az a' ki a' II-dik Czikkelyben találató Határozással ellenkező Jóvallatot tenne, nyoltz eszten-deig tartó tömlötzi-fogsággal büntetetik-meg.

Ezen Határozásokat által küldötte a' Szenatus megerössítés végett a' Képviselők' Kamarájához, és senki nem kételkedik benne, hogy ezeket az is meg fogja erősíteni.

P o r t u g a l l i a.

Stuárt Károly úr, a' Rióban volt Anglus Követ, Jul. 7-dikén megérkezett Lisbonába, 's mindjárt kiutozott Caldásbába, hogy a' Régens Herczegné a' testvéreivel ferdőn volt, 's az után valamint Stuárt úr, úgy a' Princzaszszonyok is béutoztak Lisbonába. Kihirdette a' Lisbonai Ujság, hogy a' Constitúzió nyomtató sajtó alatt van, 's mihent készen leszsz, azonnal kihirdettetik.

B é c s.

Császár és Császárné Ő Felségek, Szerdán mint e' hónap' 26-dikán, Laxenburghból a' Cs. K. Udvari Burgba bejővén, tegnap, 27-dikben, a' magok Austriai Uradalmaikra, ('s legelőbb is Weinzertbe) vették útozásokat.

A' Graetzi Ujságban illy tudósítás találatik Mária-Zellből Julius 25-dik napjáról: — „

„Ide Ferencz Károly Cs. K. Fő Hercege és Hitvese a' Cs. K. Fő Hercegaszszony, e' hónap' 15-dikén délelőtti 11 órakor megérkezvén, ezen Bütsu-helynek nevezetességeit még ezen napon meglátogatták valamint szintén a' környékieket is.

„A' következő napon, 16-dikban, Vasárnapi Isteniszteleten voltak jelen, melly után János Cs. K. Fő Hercegnek látogatására mentek az úgy nevezett Brandhó fba — estvére pedig ismét Mária-Zellbe tértek vissza.

„Jul. 27-dikén délelőtt a' Mária-Zelli Vasbányáknak meg szemlélésével töltötték idejüket, 's délután az Erlaufi-tón tettek idő töltési hajózást, 's az ide való Cél- vagy tányér-lövő társaságot is megtisztelték jelenléteikkel. Estve önként való indulatjokból megvilágosították házaikat a' Mária-Zellbéliek, melly világosítást a' Felső Útasok meg szemlélni 's azzal való igen kegyes megalégedéseket kinyilatkoztatni méltóztattak.

„A' Fő Hercegi Párnak kegyes lebozsátkozása valamint másutt úgy itt is mindeneknek szívét magához tsátolta, 's az itt lévő egész közönségnek tiszta szívből származó áldáskívánása kísérte-el a' Nagy Útasokat, midőn 18-dikban reggeli 8 órakor Bétsfelé útnak indulnának.

Magyar Ország.

Posony Jul. 25-dikén. — Ahoz, a' mit közelébb költ Ujságunkban az Országgyűlési tanátskozsásokrol nagyon röviden közlöttünk, most valamivel bővebbetskén még ezeket adhatjuk:

Az e' hónap' 15, 16 és 17-dik napjain a' Rendek által Kerületi Ülésekben azon nemtelen sandusokrol, mellyeket Nemesek birnak, kidolgoztatott Conscriptiórol való új Izenet, melly a' 18-dikban tartott 119-dik Országos Ülésben rendbe

szedetett, a' Mánások Táblájához még ezen napon által küldettétvén, onnét oly nyilatkoztatás érkezett tsak szóval vissza a' Rendekhez, hogy az Első Tábla ebben is tsak oly kevéssé érthet egyet, mint az előbbbeniben. Most már a' különböző Vélekedéseknek egymással való megegyeztetetése végett, 19-dikben és 20-dikban is újabb Kerületi tanátskozsások tartattak, mellyeknek újabb Izenet lett a' Resultatuma, melly a' 120-dik Országos Ülésben felolvasztatott ugyan, hanem az a' felett folyt vetélkedéseknek következésében 's a' Ns. Somogy Vármegyei Követ Úrnak az egymáshoz való közelítésre nézve tett Jovallatjához képpes, melly a' Voksok' többsége által helybe hagyatott, egy újabb Izenetnek készítettése határoztatott-meg, melly a' 21-dikben tartatott 121-dik Ülésben már felolvasztatásra 's Diktátúrára is kerülvén, 22-dikben 's 23-dikban még a' Rendek' fontolása alatt volt, 's végre a' 24-dikben tartott Országos Ülésben végképpen elintéztetett, némelly kifejezéseire nézve megigazított, 's mind ezek után a' Mánások Táblájához által küldetett, melly azt felolvasztatta, 's Diktátúrára adatta.

E r d é l j e.

Nemes Belső Szolnok Vármegye a' visszaemlékezést is fellyül haladó időktől fogva, minden közönséges épület birtok nélkül lévén, időnként tartatni szokott üléseit, 's a' törvények kiszolgáltatását tsak 'Sellérképpen, hol egy hol más házakban gyakorolni mind eddig kéntelenített, míg nem kevéssel ez előtt, a' Nemes Vármegye e'beli szükségét, 's e' mellett egy czélerányos épület betses vóltát is értelemmel érezni kezdette, 's egyszersmind azt is meghatározta, hogy egy minden tekintetben czélerányos Vármegye-ház építettését, tovább ne halaszsa. Ezen határozás az ezzel készült ábrázolattal együtt Ó Fel-

ségéhez a' mi Felséges Fejedelmünkhez felküldetvén, az ottan esett módosítás után, már a' Sinormértékül adott rajz is leérkezett. Sőt Kolosvári Építő-mester Vinkler Úr által e' f. 1826-dik esztendő Julius hónapja 13-kán 2 órakor sok Úri rendeknek jelenlétekben, számos ágyú lövöldözések 's a' mindenfelől öszve sereglett sokaság' öröm kiáltásai, 's az itt volt musikusok musikálásának vidám harsogásai között, az első fundamentom kő is letéetett. A' Minden emberi Intézetek legelső vezéréről a' jó és nagy Istenről sem felejtkezett el itten építő mesterünk Vinkler Úr, mert a' Helybeli P. Franc scánusok Quardiánnya Tisztelendő Kajtár Péter Úr, ezen örvendetes időpont tiszteletesebbé lehető tételére meghívattatván a' nagy épület fundamentomát a' Vármegyének kifüggesztett Zászlói alatt meg szentelte, 's ezen nagy munkára az Egek Urától áldást kért.

Erzsébetvárosa Jul. 14-dikén.

Az emberi elmének Felséges voltát ha a' régiség külömb meg külömb találmányokban tsudálta; valójában a' mostani idő - kor a' késő maradéknak egy meg támadhatatlan Igasságát fogja bizonyságul hagyni annak: hogy ma az Illuminatuságnak tökéletessége, és a' pallérozottság élessége a' leg magasabb póltzra emelkedett. — Hól kell nyilvánóságosabb bizonyság az emberi igyekezetnek, hogy sem mint az vakon születettek, kiknek semmi féle világi alkatásról, objectumról, következés-képpen az Alphabetában foglalt betűknek formájáról, és azoknak a' szó készítése végett miként kellett egybe foglalásáról még tsak képzelete (Imaginatioja) se lehet. — Más hasonló vakon születettek, kikben az az Ideale: hogy quadratum,

triangulare, rotundum, mérték, 's a' t. mi legyen? éppen nem lehet; mert ezen a' világon még semmit sem láttak, még is amazok betűk, 's Írás tudására, emezek szabásra, mérésre, elmés mesterséggel oktattatnak. E' pontban nevének nem kevés magasztalást szerzett nálunk Erdélyben is a' M. Kurírban nem régében ditsérettel említett Beitel Úr. — De midőn az emberiség munkásságának kifejtődött illy nevezetes Remekjén bámulunk (és méltán) el nem halgathattuk egy ide való Erzsébethvárosi Kerekes Kriska nevű négy Esztendőskorában már himlő által megvakult, máig is élő, 's mintegy 36 Esztendőskorának magától a' Természettől tsak hallása útján (mert a' meg himlőzése előtt tsak nem tsötsömös állapotjában bírt szeme világa útján idejéhez képest semmi Idealét magának nem szerezhett) oktattatott sok jeles mesterségi Tulajdonosságait. — Ez Kenyérnek való Lisztet szítál, dagaszt, a' tésztát kenyér mértékre gyúrja, 's bé veti, áru peretzeket süt, ruhákat szappanyoz, és szapul, magától el arányozni tudván azoknak illő fejérségre juttatott ideje állapotját. — E'mellett Lent, Kendert a' leg vékonyabb szalokra fonn; és valamint Ingeket, 's aszszonyi ruházatokat maga kezeivel a' test mértéke szerint nem tsak ki szabja, de azokat tulajdon kezeivel legszebb, 's apróbb varrással meg is varja, és el készíti; ugy más egyéb Gazdaszszonyági foglalatosságokat Ház, és Konyha körül leg pontossabban véghez viszen. — Mind ezeket midőn naponként álmélkodással szemléljük, a' Teremtőnek nagy Hatalmát elegendőleg nem ditsőithetjük: hogy a' kit tsak nem születésében már Testének leg betsessebb részétől meg fosztva e' Világnak adott, azt annyival nagyobb elmébéli Tehettséggel is felis ruházta.